

Startnotitie Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2019

1. Inleiding

Voor onze inwoners heeft veiligheid een hoge prioriteit. Een veilige gemeente draagt bij aan een prettige woon- en werkomgeving en beïnvloedt het welzijn. Inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven en professionele organisaties als politie, Openbaar Ministerie (OM) en veiligheidsregio hebben allemaal een rol binnen het thema veiligheid. Het is dus niet alleen een zaak van de gemeente. Zij heeft binnen dit thema de regierol.

Integraal veiligheidsbeleid

Integraal veiligheidsbeleid is een prima middel om de gemeentelijke regierol in te vullen. Met zo'n beleid kun je de partners achter de visie op integrale veiligheid scharen. Ook kun je de prioriteiten in het veiligheidsbeleid bepalen en van een aanpak voorzien.

Met deze notitie start het opstellen van de Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2019 (Nota IVB) van Gemeente Overbetuwe

2. Aanleiding beleidsontwikkeling

Er zijn meerdere redenen om nieuw integraal veiligheidsbeleid te ontwikkelen.

Huidig veiligheidsbeleid

Het huidige beleid is vastgelegd in de Nota Integrale Veiligheid 2010-2014. In afwachting van de evaluatie heeft de gemeenteraad bij de vaststelling van de begroting 2014 het huidige beleid gecontinueerd tot 2015. Wanneer de raad instemt met deze startnotitie geeft hij opdracht aan het college van burgemeester en wethouders integraal veiligheidsbeleid 2015-2019 te ontwikkelen.

Evaluatie huidig veiligheidsbeleid

In 2013 is het huidige beleid geëvalueerd. Zie voor informatie bijgevoegde Beleidsevaluatie Integrale Veiligheid (bijlage 1.). De bevindingen, conclusies en aanbevelingen van deze evaluatie zijn input voor het opstellen van de Nota IVB.

Coalitieprogramma 2014-2018

In het collegeprogramma "Overbetuwse lente" hebben burgemeester en wethouders de koers uitgezet voor de periode 2014-2018. Met de Nota IVB wordt uitvoering gegeven aan dit programma en dan specifiek aan het hoofdstuk Veiligheid van het collegeprogramma.

Veiligheidsregio's en komst nieuw politiebestedel

De noodzaak om een Nota IVB vast te stellen is groter geworden door de wet op de veiligheidsregio's en de komst van het nieuwe politiebestedel. Zo moet de vraag beantwoord worden hoe we de politie dichtbij de gemeente, dorpen en kernen houden. Daarnaast moet de relatie tussen veiligheidsregio en gemeente zodanig zijn dat daadwerkelijk gefunctioneerd wordt als "verlengd lokaal bestuur". Deze zaken krijgen een plaats in de Nota IVB.

Toename bevoegdheden burgemeester

Op het gebied van openbare orde en veiligheid heeft de burgemeester de laatste jaren meer bevoegdheden gekregen. Voorbeelden zijn de wet Tijdelijk Huisverbod en de wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast. Deze ontwikkelingen krijgen een plaats in de Nota IVB.

Decentralisaties sociaal domein

Door de drie decentralisaties binnen het sociale domein op het gebied van jeugd, WMO en participatie krijgt de gemeente nieuwe bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Daarnaast verandert met deze decentralisaties de relatie tussen overheid en burger. De nieuwe ontwikkelingen vanuit de decentralisaties en de link hierin met veiligheid krijgen een plaats in de Nota IVB.

3. Visie en doelstellingen

Visie

Zoals vermeld in het coalitieprogramma streeft Gemeente Overbetuwe naar een zo veilig mogelijke samenleving. Inwoners en bezoekers moeten zich veilig voelen in Overbetuwe. Hierbij gaat het zowel om fysieke als sociale veiligheid. Niet alleen de gemeente maar ook inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven en professionele organisaties als politie en Openbaar Ministerie (OM) hebben daarin een verantwoordelijkheid.

(strategische) doelstellingen

Het doel van de Nota IVB is het aangeven van de kaders voor de komende jaren. Integrale veiligheid is vooral een manier van (samen)werken. Deze samenwerking bepaalt de effectiviteit van het veiligheidsbeleid. Samenwerking van de partijen versterkt de sociale cohesie in Overbetuwe en draagt daarmee bij aan het verbeteren van het veiligheidsgevoel. Het is een proces dat zowel bestuurlijk, maar ook op ambtelijk- en op uitvoeringsniveau in de praktijk tot stand komt. De strategische doelstelling die we hierbij nastreven luidt:

Verhoging van de objectieve en subjectieve veiligheid voor alle inwoners, bezoekers en organisaties van Gemeente Overbetuwe om op die manier de kwaliteit van de leef- woon- en werkomgeving te verbeteren

Om deze doelstelling te realiseren wordt gewerkt vanuit vijf veiligheidsvelden met bijbehorende doelen, te weten:

- *Veilige woon- en leefomgeving*

Dit veiligheidsveld omvat de alledaagse woon- en leefomgeving van bewoners ofwel de veiligheid en leefbaarheid in de wijk, buurt, straat. Voorbeelden van veiligheidsthema's binnen dit veld zijn woninginbraken, overlast, voertuigcriminaliteit en huiselijk geweld. Doel van dit veiligheidsveld is het handhaven en zonodig het verbeteren van de sociale en fysieke kwaliteit en veiligheid van de woonomgeving.

- *Bedrijvigheid en veiligheid*

Tot dit veld behoren de thema's die te maken hebben met de (sociale) veiligheid rond bedrijvigheid. Het gaat om de onveiligheid die bedrijvigheid veroorzaakt of waar zij mee te maken heeft, maar die niet van "fysieke" aard is (zie fysieke veiligheid). Onder dit veld vallen de thema's bedrijventerreinen, winkelcentra, uitgaan/horeca en evenementen. Doel van dit veiligheidsveld is het bevorderen van een veilig uitgaansleven en een prettig ondernemingsklimaat en het voorkomen van en optreden tegen criminaliteit.

- *Jeugd en veiligheid*

Onder het veld Jeugd en veiligheid vallen de veiligheidsproblemen die specifiek met jeugd te maken hebben. Het gaat daarbij zowel om 12-minners als om oudere jeugd. Thema's zijn bijvoorbeeld alcohol en drugs, veiligheid in en om de school en overlast. Doel van dit veiligheidsveld is het bevorderen van de veiligheid door en voor jongeren thuis, op school, op straat en in de openbare ruimte.

- *Fysieke veiligheid*

Het veld fysieke veiligheid bevat de vormen van onveiligheid die samenhangen met gevaarlijke stoffen, verkeer, gebouwen en natuur. Veiligheidsthema's binnen dit veld zijn verkeersveiligheid, brandveiligheid, risico's gevaarlijke stoffen / externe veiligheid en rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Doel van dit veiligheidsveld is het creëren van een verantwoord evenwicht tussen (bestaande) risico's en de behoefte aan de activiteiten die de risico's veroorzaken.

- *Integriteit en veiligheid*

Dit veiligheidsveld omvat verschijnselen die een inbreuk vormen op onze maatschappelijke integriteit c.q. op regels en afspraken in het kader van de veiligheid en stabiliteit van onze samenleving. Deze verschijnselen hebben in potentie een omvangrijk veiligheidseffect. Ze kunnen in de meest extreme vorm fundamenteel ontwrichtend werken. Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn radicalisering en polarisatie, georganiseerde criminaliteit, Veilige Publieke Taak, informatieveiligheid en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

Doel van dit veiligheidsveld is om bijbehorende verschijnselen te voorkomen, tijdig te (h)erkennen en effectief aan te pakken om aantasting van de maatschappelijke integriteit en/of ontwrichting van onze maatschappij te voorkomen.

In de nota IVB worden de doelstellingen per veiligheidsveld verder gespecificeerd.

5. Uitgangspunten

Bij het opstellen van de nota IVB 2015-2019 gelden de volgende uitgangspunten:

a. regierol ligt bij Gemeente Overbetuwe

Op het gebied van veiligheid heeft Gemeente Overbetuwe een regisserende rol.

Dit betekent:

- sturing op de selectie van aanpak van veiligheidsthema's
- sturing op de samenwerking en nakoming van afspraken
- sturing op tussentijdse evaluaties en doorontwikkeling van de aanpak.

De gemeenteraad vult dit in door gebruik te maken van zijn kaderstellende en controlerende rol. Het college van burgemeester en wethouders, met specifiek de burgemeester als portefeuillehouder Openbare Orde en Veiligheid, vult dit in door uitvoering te geven aan de door de gemeenteraad gestelde kaders.

b. gedeelde verantwoordelijkheid

Integrale veiligheid in Gemeente Overbetuwe is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor meerdere partijen: gemeente, politie, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), Openbaar Ministerie, maatschappelijke instellingen, bedrijven en niet in de laatste plaats de inwoners van Gemeente Overbetuwe. Elke partij draagt medeverantwoordelijkheid voor een veilig Overbetuwe. Veiligheidsbeleid is effectiever wanneer er sprake is van een goede samenwerking tussen de partijen.

c. prioritering van problematiek

Alle veiligheidsthema's in Gemeente Overbetuwe kunnen niet in één keer worden aangepakt. Prioritering van problematiek is noodzakelijk. Binnen de grenzen van zijn mogelijkheden stelt de gemeenteraad op basis van een veiligheidsanalyse de prioriteiten vast.

d. meer dan facetbeleid

Integraal veiligheidsbeleid is facetbeleid: het heeft raakvlakken met onderwijs, jeugdbeleid, gezondheidszorg, milieu, woningbouw, ruimtelijke ordening, openbare ruimte, etc. Op elk van deze terreinen is veiligheid een aspect dat meegenomen wordt in de beleidsvoorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beleid.

Maar het veiligheidsbeleid van Overbetuwe is méér dan facetbeleid. Het is een noodzakelijke voorwaarde voor het slagen van het gemeentebeleid in brede zin. Een veilige samenleving levert namelijk het fundament waarop (andere) beleidsinitiatieven van de gemeente en haar partners succesvol kunnen zijn.

Plan van aanpak

a. Kernbeleid Veiligheid

Net als de huidige nota wordt De Nota Integrale Veiligheid 2015-2019 opgesteld volgens de methode Kernbeleid Veiligheid. Deze is in 2003 ontwikkeld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het toenmalige Ministerie van Binnenlandse Zaken. In 2006, 2010 en in 2013 is de methode herschreven (verwerken van ontwikkelingen). De methode is een handreiking voor gemeenten voor het ontwikkelen van integraal veiligheidsbeleid. Inmiddels wordt deze methode door veel gemeenten gebruikt.

De Nota IVB die een resultaat is van deze methode bevat een strategische visie, een selectie van prioriteiten en richtlijnen voor de organisatorische borging van het beleid. Naast de nota IVB levert het een uitvoeringsplan op dat de hoofdlijnen van beleid doorvertaalt in concrete acties, taakverdeling en termijnen. De methode Kernbeleid Veiligheid past bij het streven om de veiligheidsthema's uit het coalitieprogramma én de opvattingen over het huidige en toekomstige beleid terug te laten komen in de nieuwe nota.

b. Plan van aanpak

Hieronder is het Plan van Aanpak beschreven. We presenteren hierbij de stappen om te komen tot het eindproduct en laten van elke stap zien wat het eindresultaat is. Het plan van aanpak ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Stap 1 Concept Startnotitie

In de eerste stap leggen we de basis voor het latere, eigenlijke proces van beleidsontwikkeling. Het proces vindt plaats in afstemming en samenwerking met de belangrijkste interne en externe partners. Dit bevordert de kwaliteit van het beleid en het draagvlak van de uitvoering.

We stellen daarom een werkgroep in. In de werkgroep wordt de opdracht in een startbijeenkomst door middel van deze startnotitie gedeeld, waarna de werkgroep met het feitelijk opstellen van de Nota IVB aan de slag gaat. De bestuurlijke afstemming gebeurt door de werkgroepleden met de betreffende portefeuillehouder (burgemeester) of bij externe partners met het eigen management.

Resultaat: Concept startnotitie

Stap 2 Startnotitie gemeenteraad

Tijdens de Politieke avond van 7 oktober 2014 is de raad betrokken bij de start van het integraal veiligheidsbeleid 2015-2019 door middel van het bespreken van de concept startnotitie. Op deze manier is de gemeenteraad in een vroeg stadium van de beleidscyclus betrokken bij het opstellen van de Nota IVB. De informatie vanuit de Politieke avond is verwerkt in de definitieve startnotitie, waarna deze in de raadsvergadering van 28 oktober 2014 is vastgesteld.

Resultaat: Vastgestelde startnotitie

Stap 3 Uitvoering veiligheidsanalyse

Na de startnotitie voeren we een veiligheidsanalyse uit. Deze analyse is cruciaal voor de effectiviteit van het beleid; de methode kernbeleid stelt zelfs dat de doeltreffendheid van het beleid voor 80% bepaald wordt door de veiligheidsanalyse.

De analyse wordt uitgevoerd voor alle vijf veiligheidsvelden.

Kwantitatieve analyse: documentstudie

Ten eerste voeren we aan de hand van onder andere de gegevens uit de Veiligheidsmonitor 2013, de integrale veiligheidsplannen 2011 tot en met 2014 en de gebiedsscans van de politie, een veiligheidsanalyse uit. Indien relevant worden ook documenten van andere beleidsgebieden hierbij betrokken. Aan de hand van deze gegevens kan al een aantal zaken en veiligheidsproblemen worden gedestilleerd.

Kwalitatieve analyse: informatie vanuit de samenleving

Bovenstaande kwantitatieve gegevens worden verder ingekleurd door meer kwalitatieve gegevens. De veiligheidsanalyse wordt niet alleen gemaakt door "papier" maar ook door de werkelijkheid zoals betrokkenen deze ervaren. Tijdens een veiligheidsconferentie kunnen dorps- en wijkraden, de ondernemers- en winkeliersverenigingen en horeca hun input leveren voor het te ontwikkelen veiligheidsbeleid. Dit is een belangrijke tussenstap omdat eerder genoemde vaak letterlijk een bron van informatie zijn als het gaat om het analyseren van veiligheidsvraagstukken: wat zijn de problemen, op welke locaties en in welke vorm, waar moeten prioriteiten worden gelegd?

Concept veiligheidsanalyse

Alle informatie uit de kwantitatieve en kwalitatieve analyse verzamelen en bewerken we tot een overzicht van problemen: de Veiligheidsanalyse. Dit voorbereidend werk voeren de medewerkers integrale veiligheid uit. Dit leidt tot een concept veiligheidsanalyse. Het concept wordt besproken met de werkgroep, zodat aanvullingen mogelijk zijn. Hierna volgen eventueel meerdere besprekingen met de werkgroep om te komen tot een analyse die gereed is om over te gaan tot prioritering.

Resultaat: Veiligheidsanalyse

Stap 4 Prioritering

Dit is het moment tussen analyse en aanpak. In deze stap wordt vanuit de analyse een advies voor prioritering gegeven. Het advies bereiden de werkgroepleden en eventueel andere partners voor. In deze fase is betrokkenheid van de raad van wezenlijk belang. Tijdens een prioriteringssessie presenteren we aan de gemeenteraad de uitkomst van de veiligheidsanalyse. Hierbij dragen we verschillende mogelijkheden voor prioritering van de problemen voor, zodat de raad een keuzemogelijkheid heeft.

Resultaat: Prioriteringssessie met de raad

Stap 5 Van analyse naar aanpak

Vanuit de veiligheidsanalyse en de prioritering door de raad volgt de uitwerking op hoofdlijnen per veiligheidveld. In het voortraject is hier al veel informatie uit naar voren gekomen. Medewerkers integrale veiligheid bereiden de uitwerking voor en bespreken het concept in de werkgroep en met partners. Door alle schakels van de veiligheidsketen (van proactie tot nazorg) te betrekken en de mogelijkheden van alle relevante partijen te benutten, worden de dwarsverbanden ontdekt en komen we tot integraal veiligheidsbeleid.

Resultaat: Uitwerking op hoofdlijnen per veiligheidveld
--

Stap 6 Opstellen concept integraal veiligheidsbeleid

Op basis van de veiligheidsanalyse, de prioriteiten en de uitwerking op hoofdlijnen stellen medewerkers integrale veiligheid een concept Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2019 op. In het concept wordt in elk geval aandacht geschonken aan:

- visie, doelen, strategie en uitgangspunten beleid
- problematiek binnen de verschillende veiligheidsvelden, knelpunten en leemtes in de huidige aanpak
- beleidsprioriteiten komende vier jaar
- uitwerking van de aanpak op hoofdlijnen/per veiligheidsveld
- organisatorische borging van het beleid (politiek-bestuurlijke inbedding, positionering binnen gemeentelijk apparaat, afstemming met interne en externe partners, communicatie veiligheidsbeleid).

Het concept wordt voorgelegd aan de interne- en externe partners, zodat eventueel aanpassingen en aanvullingen mogelijk zijn. Hierna wordt het beleid gereed gemaakt voor besluitvorming.

Resultaat: Concept integraal veiligheidsbeleid

Stap 7 Vaststellen integraal veiligheidsbeleid

Het college van burgemeester en wethouders bieden de Nota IVB ter vaststelling aan aan de gemeenteraad. In zijn vergadering van mei 2015 stelt de raad het integraal veiligheidsbeleid vast. Hier stopt de beleidsvoorbereiding en wordt overgegaan naar de uitvoering.

Resultaat: Definitief integraal veiligheidsbeleid
--

Stap 8 Opstellen uitvoeringsplan

In de laatste stap wordt het integraal veiligheidsbeleid doorvertaald in een uitvoeringsplan. Daar waar het integraal veiligheidsbeleid zich richt op de periode 2015 – 2019, wordt het uitvoeringsplan per jaar opgesteld. Het plan kent een operationeel karakter: de hoofdlijnen uit het integraal veiligheidsbeleid worden vertaald in concrete acties met termijnen. Het uitvoeringsplan wordt opgesteld door medewerkers Integrale Veiligheid. Hierbij wordt waar nodig afstemming gezocht met de leden uit de werkgroep en andere partners. Het uitvoeringsplan is net als het beleid een integraal document. De uitvoering moet binnen de werkorganisatie van de gemeente, maar ook door de externe partners geborgd zijn. Het uitvoeringsplan wordt door het college vastgesteld en ter kennisname aan de gemeenteraad verzonden.

Resultaat: Uitvoeringsplan veiligheid 2015

Planning

Wat	Wanneer?
Startnotitie IVB college van B&W	27 augustus 2014
Samenstellen werkgroep	Juni 2014
Startbijeenkomst werkgroep	Augustus/september 2014
Maken Veiligheidsanalyse	Juli, augustus 2014
Voorbereiden veiligheidsconferentie	Juni, juli, augustus, september 2014
Startnotitie IVB raad: politieke avond	7 oktober 2014
Vaststellen startnotitie IVB raad: raadsvergadering	28 oktober 2014
Veiligheidsconferentie	Begin november (nadat startnotitie is vastgesteld door de raad)
Prioriteringssessie met de raad	Januari 2015
Opstellen Nota IVB	Oktober, november, december 2014, januari 2015
Opstellen Uitvoeringsplan (jaarplan)	December 2014, januari, februari 2015
Vaststellen Nota IVB college van B&W	Maart 2015
Vaststellen Uitvoeringsplan college van B&W	Maart 2015
Nota IVB raad: politieke avond	April/mei 2015
Vaststellen Nota IVB raad: raadsvergadering	April/mei 2015
Uitvoeringsplan t.k.n. raad	April/mei 2015

Financiën

In de Kadernota 2015 is voor Integrale Veiligheid op voorhand een uitvoeringsbudget geraamd van structureel € 50.000,00 per jaar. Bij vaststelling van de Nota IVB 2015-2019 zal duidelijk worden of dit budget bijgesteld moet worden.

